

Leder

Saglighed, fornuft og kritik er vigtige for enhver bestræbelse og aktivitet, som på usikre præmisser skal føre til noget godt. Pædagogik drejer sig om mere end de råd og redskaber, som lærere og pædagoger har til at støtte sig i deres praktiske virke. Man kan altid spørge: Hvad er opdragelse, uddannelse og undervisning til forskel fra og i relation til andre menneskelige aktiviteter? Hvordan kan man reflektere over deres specifikke mål og midler?

Pædagogik kan ikke nøjes med en dagligdags forståelse af opdragelse, undervisning og dannelse. Der er behov for grundlæggende betragtninger om forudsætninger for at lære og for at danne sig som menneske. Refleksioner over anskuelse og begreber, subjektivitet og objektivitet, normer og begrundelser, æstetik og fantasi, følelser, fornuft og dømmekraft er af stor betydning for pædagogisk teoridannelse. Desuden må pædagogik altid medtænke etiske, politiske og retlige aspekter af den menneskelige dannelse til en social væren.

Der er derfor behov for steder, hvor man kan studere og diskutere almene og principielle spørgsmål i forhold til opdragelse, uddannelse og dannelse- erkendelsesmæssige såvel som normative. Almen pædagogik har siden det 19. århundrede udgjort et sådant sted i den tysksprogede verden og også i Norden. På fransk og engelsk har man selvfølgelig diskuteret sådanne forhold omkring pædagogik og uddannelse, og i det 20. århundrede har det kunnet ske under overskriften *philosophy of education*.

*

Filosofi og pædagogik er gamle fæller, og der er et overlap mellem filosofiens historie og pædagogikkens historiske litteratur. Store tænkere som Platon, Aristoteles, Augustin, Descartes, Locke, Rousseau, Kant, Hegel, Schleiermacher, Herbart og Dewey hører hjemme begge steder. I den pædagogiske filosofi kan almene teoretiske og praktisk filosofiske spørgsmål udforskes systematisk og historisk. Gennem diskussioner af sådanne spørgsmål kan man forholde sig mere nysgerrigt, bevidst, begrundet og kritisk til pædagogisk praksis såvel som til pædagogisk teori, empiri og undervisningsteknologi.

Fællesskabet er ikke uproblematisk. Pædagogik er ikke filosofi, og pædagogisk filosofi ikke kun pædagogik. Både didaktik og almen pædagogik kan komme i konflikt med pædagogisk filosofi. Hvordan kan almene pædagogiske spørgsmål overhovedet belyses filosofisk, og hvad betyder de for filosofien selv? En pædagogisk filosofisk tilgang forandrer kanon i både pædagogik og filosofi. Udvalget af nøgletekster ændres. Emner, der er værd at diskutere, forskydes. Nye forskningsspørgsmål og prioriteringer viser sig. Et pædagogisk perspektiv

---

Jørgen Huggler, chefredaktør
Asger Sørensen, assisterende chefredaktør

Studier i Pædagogisk Filosofi | www.ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/spf | ISSN nr. 22449140

Årgang 1 | Nr. 1 | 2012 | side 1-3

---

på filosofiens udvikling vil fremhæve dens bidrag til at forstå 'den pædagogiske problem- og fænomenverden', ligesom et filosofisk perspektiv på pædagogikken vil flytte – eller rettere udvide – fokus med hensyn til dens idéhistorie såvel som dens aktuelle teoretiske praksis.

Som i al anden filosofi kan man i den pædagogiske filosofi diskutere teoretiske og praktiske, såvel som poetiske og æstetiske spørgsmål; men det er typisk med en særlig vinkel, nemlig den pædagogiske. Man kan således diskutere erkendelse, viden og sandhed, ligeså vel som man kan undersøge ret, retfærdighed og skønhed. Ofte vil det være med en særlig tvist. Den pædagogiske filosofi kan vise sig som særegen både ved sin særlige position og ved at relatere sig til det pædagogiske som genstandsfelt. Hvad denne position og dette genstandsfelt egentlig er, er der dog ingen enighed om. Det kan ikke engang siges at være udelukkende pædagogisk defineret, og derfor må den pædagogiske filosofi forholde sig åbent til begge dele. *Studier i pædagogisk filosofi* indbyder til denne drøftelse.

*

Studier i pædagogisk filosofi publicerer artikler inden for den pædagogisk filosofiske tradition i bred forstand. Tidsskriftet vil bringe artikler, der spænder fra klassiske filosofiske undersøgelser af fundamentale emner i relation til det pædagogiske felt til detaljerede og kritiske analyser af dannelse, uddannelse, opdragelse, læring, undervisning etc. i et filosofisk perspektiv.

Studier i pædagogisk filosofi repræsenterer ikke én filosofisk eller teoretisk skole eller tradition. Tværtimod er tidsskriftets mål at fremme udveksling og samarbejde mellem filosoffer, pædagogiske filosoffer og filosofisk orienterede forskere indenfor uddannelse og pædagogik i Norden. Tidsskriftet stræber efter en bred nordisk spredning af artikelforfattere, fagfællebedømmere og redaktion.

Studier i pædagogisk filosofi sigter efter at fremme en levende og kritisk dialog mellem forskere på universiteter og læresteder fra hele Norden. Tidsskriftet vil være det nordiske tidsskrift for det møde mellem pædagogik og filosofi, som kendes under navne som 'pædagogisk filosofi' og 'almen pædagogik'.

Studier i pædagogisk filosofi skal først og fremmest publicere forskning, der retter sig mod fagfæller. Tidsskriftet sigter således efter samme målgruppe i Norden som *Zeitschrift für Pädagogik*, *Studies in Philosophy and Education*, *Educational Philosophy and Theory*, *Journal of Philosophy of Education* og *Educational Theory*. Tidsskriftet henvender sig derfor også til studerende og kandidater i pædagogisk filosofi, samt undervisere og forskere på de nordiske højskoler (Högskoler og University Colleges), som gerne vil udvikle deres pædagogisk filosofiske viden og kunnen, både som læsere og som skribenter.

Studier i pædagogisk filosofi er frugten af et blomstrende miljø for pædagogisk filosofi i Norden. Redaktionen er glad for, at det afspejles allerede fra første nummer. Det konkrete initiativ blev taget i Pædagogisk Filosofisk Forening i Danmark i 2011, og det blev straks bakket op af det pædagogisk filosofiske netværk under Nordisk Forening for Pædagogisk Forskning, The Nordic Society for Philosophy of Education. Det er fra medlemmer af disse

nordiske organisationer, tidsskriftet har nydt godt af kollegialitet, frivilligt arbejde og akademisk lødighed. Såvel redaktionsarbejde som fagfællesbedømmelse og manuskriptredigering er udført som frivilligt arbejde af studerende og forskere i pædagogisk filosofi fra hele Norden. Uden denne opbakning var der intet tidsskrift ved navn *Studier i pædagogisk filosofi*.

Studier i pædagogisk filosofi er et elektronisk *on-line*, *open access* og *peer-review*'ed tidsskrift. Det stilles gratis til rådighed gennem en elektronisk platform, som drives af Statsbiblioteket på Aarhus Universitet, Danmark.

Jørgen Huggler, chefredaktør
Asger Sørensen, assisterende chefredaktør